

Ala xa masenyi Annabi Pølu naxan sëbë Tito ma

Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Yi Kitaabui findixi bataaxe nan na Ala xa xëera Pølu naxan sëbë danxaniyatœ nde ma naxan nu xili Tito. Girekika nan nu a ra naxan nu kafuxi Pølu ma Ala xa wali kui.

Pølu yi bataaxe sëbë a ma temui naxë, Tito nu na Kireti. Kireti findixi suri nan na naxan na Miditerane baa tagi. Pølu nun Tito nu bara siga Kireti kawandi tide, Pølu fa Tito lu naa a xa na danxaniyatœ jamae mali e xa senbe sotc. Pølu yi bataaxe sëbë ne Tito ma a xa marasi nun limaniya fi a ma alako a fan xa Kireti danxaniyatœe rasi, a e ralimaniya, a nöndi makenen e be.

Yi Kitaabui fe gbegbe masenma won be danxaniya nun danxaniyatœ jamae xa fe ra. A a masenma a won sese mu nöma kiside won ma wali fanyie saabui ra. Kisi sotcma Ala xa hinne nan tun saabui ra. Xa won bara danxaniya, won bara kisi, won fe birin nabama ne fa alako won jere ki xa tinxin, won xa wali fanyie suxu.

Ala xa yi Kitaabui xa masenyi rasabati won bønë kui. Ala xa won mali won ma danxaniya xa tilin, won ma wali fanyie xun xa masa. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Pølu naxan sëbë Tito ma

1

Xëebui

¹ N tan Pølu nan yi ki, Ala xa konyi nun a xa Mixi Sugandixi Isa xa xëera. N na walife alako Ala xa jama sugandixi xa danxaniya, e man xa nöndi kolon naxan e rajnerëma Ala xa fe kui. ² Yi danxaniya nun yi nöndi a niyama ne mixi xa a xaxili ti Ala xa kisi ra. Ala, naxan xa laayidi mu kanama, a tan nan yi abadan kisi laayidi won be beenun dunija xa daa. ³ Waxati to kamali, a naxa a xa xibaaru fanyi makenen kawandi saabui ra, naxan bara taxu n na Ala won Nakisima xa yaamari ma.

⁴ N bara i tan Tito xëebu, naxan bara findi n ma di yati yati ra won ma danxaniya kui. Baba Ala nun a xa Mixi Sugandixi Isa, won Nakisima xa hinne nun bønesa fi i ma.

Tito xa wali Kireti danxaniyatœ jamae tagi

⁵ N bara i lu Kireti alako i xa fee yailan naxee yailan daaxi luxi na, i xa mixie

sugandi taae birin kui, e xa findi na danxaniyatœ namae xa kuntigie ra. Alɔ n i yamari ki naxε,⁶ danxaniyatœ nama kuntigi lanma ne a xa findi tinxintœ ra xili fanyi na naxan xun, gine kerèn kanyi, naxan xa die danxaniyaxi, mixie mu naxee kolon kalabante xurutaree ra.⁷ Fo yi xunmatie xa findi xemœ tinxinxie nan na barima Ala xa wali nan taxuxi e ra. E naxa findi mixie ra naxee e yetœ igboma, naxee bɔjœ tema mafuren, naxee siisima, naxee mawolen, naxee biraxi geeni tinxintare fɔxɔ ra.⁸ Fo e xa findi xemœ ra naxee fata xɔjœ rasenede, fe fanyi rafan naxee ma, naxee e yetœ xaninma xaxilimaya ra, naxee tinxin, naxee seniyen, naxee nɔxi e yetœ ra.⁹ Fo nɔndi masenyi xa lu e yi ra alɔ e xaranxi a ra ki naxε. Na nan a toma e fan nɔma kawandi tide a nɔndi ki ma, e man nɔ na nɔndi matandie ra.

¹⁰ Na matanditi moɔli gbegbe na na, a gbengbenyi sunna mixie ya ma. E de wuya, mixi yanfafe rafan e ma. ¹¹ Fo won xa e de balan. E bara denbaya ndee kana, barima e na e xaranfe fee nan na naxee mu daxa. E na birin nabama e yetœ xa geeni tinxintareya nan ma fe ra. ¹² E xa namijɔnme nde nan yati a fala, «Kiretikae wule nun e furi nan tun kolon. E tunnaxɔnɔ, e man jaaxu alɔ bɔximase.» ¹³ Nɔndi nan yati na a ra. N na a falafe na nan ma, i xa wɔyɛn e ma a xɔrɔxɔe ra alako e xa danxaniya a fiixε ra, ¹⁴ e xa ba Yuwifì xa kuye taalie danxunfe. E xa ba mixie xa yaamarie danxunfe naxee bara mɛɛ nɔndi ra. ¹⁵ Se birin seniyen seniyentœ be, kɔnɔ sese mu seniyen seniyentaree nun danxaniyataree tan be. E xaxili nun e sondonyi birin bara manɔxɔ. ¹⁶ E Ala kolonfe falama e de ra, kɔnɔ e xa wali a masenma a e mu a kolon feo! E xa fefe mu fan. Seriyɛ matandie nan e ra, naxee mu nɔma wali fanyi yo rabade.

2

Danxaniyatœe xaranfe nɔndi ra naxan jɛrɛ ki masenma e be

¹ Kɔnɔ i tan xa nu danxaniyatœe xaran nɔndi masenyi nan na.

² I xa a masen xemɔxie be e xa taxasi, e xa jɛrɛ a binyamixi ki ma, e xa e yetœ xanin xaxilimaya ra, e xa bira nɔndi nan fɔxɔ ra e xa danxaniya kui, xanunteya kui, a nun tunnabexiya kui.

³ Na kui, i man xa a masen gine moxie be, e xa jɛrɛ seniyenyi kui, e naxa findi mixi mafalœe ra, e naxa siisi. E xa nu marasi fanyi fi ⁴ sungbutunye ma alako e xa e xa mɔrie nun e xa die xanu. ⁵ E man xa e rasi e xa e yetœ xanin xaxilimaya ra, e xa seniyen, e xa banxi walie suxu, e yuge xa fan, e xa e yetœ magoro e xa mɔrie be, alako Ala xa

masenyi naxa bexu.

⁶ I man xa segetalae fan nasi e xa e yete xanin xaxilimaya ra ⁷ fe birin kui. I tan yete xa findi misaali ra e be i xa wali fanyie saabui ra. I xa kawandi xa findi nöndi nun soobé ra. ⁸ I xa masenyi xa tinxin, alako i matandimae xa yaagi, barima e mu fefe kobi kolon e naxan falama won ma fe ra.

⁹ I xa a masen konyie be, e xa e yete magoro e marigie be fe birin kui. E xa e rajelixin, e naxa e matandi, ¹⁰ e naxa sese muja, e xa a masen a e marigie nöma lade e ra ki fanyi. Na konyi mööli binye fima ne won Nakisima Ala xa masenyi ma fe birin kui.

¹¹ A lanma won xa jere yi mööli ra barima Ala xa hinne bara makenen, naxan nöma findide kisi ra mixi birin be. ¹² A xa hinne won xaranma alako won xa gibile tinxintareya nun dunija fee fóxó ra, won xa won yete xanin xaxilimaya ra, won xa won ma dunijëigiri rajere tinxinyi nun Ala yaragaaxui kui. ¹³ Won to na yi dunija ma, won na fe fanyi nan mamefe won xaxili tixi naxan na. Won na Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa nöre nan mamefe, won Nakisima Marigi Ala. ¹⁴ A tan nan a yete fi won be, alako a xa won xunsara won ma yunubie xa fe ra, a xa jama nde raseniyen e xa findi a yete gbe ra, naxee senbe soxi wali fanyie rabafe ma.

¹⁵ I xa mixie kawandi yi fee ra. I xa mixie ralimaniya. I xa e rasi. I xa nöndi makenen e be i senbe birin na. Mixi yo naxa yo i ma.

3

Isayanka jere ki

¹ I xa e ratu, e xa e yete magoro mangée nun mangasanyi be, e xa e xa yaamarie suxu. E xa gbata wali fanyi mööli birin nabafe ra, ² e naxa mixi yo mafala, e naxa gere so, e xa marafanyi nun böñe fanyi masen birin be.

³ A singe won fan nu daxupa nan nabama. Yaamari matandimae nan nu won na. Won nu bara löe kira xon. Won nu bara bira won yete waxonfe fóxó ra a nun dunija fe mööli birin fóxó ra, han na nu bara won findi konyie ra. Won nu won ma dunija xaninma jaaxupa, töön, gbesenxonnanterea, nun marajaaxupa nan kui. Won fan mu nu rafan mixie ma.

⁴ Kono won Nakisima Ala to a xa böñe fanyi nun a xa xanunteya makenen, a naxa kisi fi won ma. ⁵ A mu won nakisixi won ma wali fanyie xa fe xa ma, a won nakisixi a xa kinikini nan ma, won xunxafe ye xóora a nun a Xaxili Sénienxi saabui ra. Na bara a

niya won xa bari a neene ra, won ma dunjneigiri birin xa masara.⁶ Ala bara won ki! A bara a Xaxili Səniyenxi ragoro won ma won Nakisima Isa saabui ra.

⁷ Na kui, won ma yunubie to bara xafari a xa hinne saabui ra, won bara nō findide ketongoe ra, won bara won xaxili ti abadan kisi ra.⁸ Nəndi masenxi nan na ki. A xəli n ma i xa na fee masen a fanyi ra, alako naxee bara danxaniya Ala ma, e xa fe birin naba alako e xa bira fe fanyi raba fəxə ra. Na fee findixi fe hagige fanyie nan na mixi birin bə.

⁹ Kənə i naxa i gbe raso mixie xa wəyen fufafu ya ma. E naxan falama benbae xa fe ra, e xa gbesənxənnəya, e xa gere wəyənyi Ala xa seriye xa fe ra, e sese tide mu na.¹⁰ Naxan yo mixie tagi isoma, i xa a rasi kerən, i xa a rasi firin. Xa na birin kui a mu i xui mə, i xa a rabolo,¹¹ barima i a kolon a na mixi məoli mu fan. A bara a yetə danka a xa tinxintareya ra.

Masenyi dənxəs

¹² N na Aritema xa na mu Tikike xəə i ma, i xa fe birin naba alako i xa n li Nikopoly, barima n bara a panige n xa jəmə radangi naa.¹³ Fe birin naba alako i xa seriye karaməxə Senasi nun Apolosi mali e xa biyaasi kui. E mali, e hayi na se naxan birin ma, e xa a sətə.¹⁴ A lanma danxaniyatəe naxee na won ma kənti ma, e xa e matinkan tunnabəxi ra wali fanyie ma, alako e xa mixie hayi xərəxəee fan, e naxa fa lu na ki fufafu.

¹⁵ Naxee na n fe ma be, e birin i xəəbu. I xa won xanuntenyie danxaniyatəe birin xəəbu muxu bə.

Ala xa hinne wo birin na.